

27057

CLAN MEDUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP
pres-kliping • press-clipping

(Osnovano 1952. godine)

JUGOSLOVENSKA NOVINSKA
AGENCIJA DOKUMENTACIJE
NOVINSKA RADNA ORGANIZACIJA
PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-603-15330
DEVIZNI RAČUN KOD BEOBANKE 60811-620-16-320000-011-00674

Isečak iz lista
Newspaper cutting

БОРБА
БЕОГРАД

26. XI. 1980, 327. 9.

РАЗГОВОР С ПОВОДОМ

Окренути свету и времену

Соња Абациева, директор Музеја савремене уметности у Скопљу, о актуелном тренутку и стваралачким стремљењима у ликовном животу СР Македоније

(Скопље, новембра) — У ликовном животу Македоније се увек нешто догађа и увек има повода за разговор. Наш саговорник је Соња Абациева, ликовни критичар и директор Музеја савремене уметности у Скопљу.

● Шта карактерише савремени тренутак македонске ликовне уметности?

— Сматрам да нема особите разлике између онога што називамо савремени тренутак македонске ликовне уметности и савремени тренутак југословенске ликовне уметности. Они су са истим проблемима и истим кретањима, углавном, оријентисани на један плурализам у ликовном саопштавању релевантан за целу нашу заједницу. У том смислу још егзистирају ликовна настојања која вуку корене са почетка овог века — импресионизма и експресионизма.

● Како изгледа пресек тих ликовних настојања у делима македонских уметника?

— Импресионизам и експресионизам сусрећемо код прве генерације код нас. Међутим, много ређе се ови правци сусрећу у делима младих ликовних стваралаца. Скала скоро свих ликовних настојања у делима послератне генерације, почев од надреализма преко једног метафоричног сликарства, до експанзије апстрактне уметности, карактеристичне за шесту и седму деценију, од енформела преко лирске геометријске апстракције и апстрактног пејзажа. Тако названо еуфоричко враћање према експресионизму, карактерише уметнике седме деценије и још увек постоји с тим што у осмој деценији пажња је више окренута једном стидљивијем враћању фигури, човеку присутном у слици и физички, не само духовно.

● Како се то испољава?

— То настојање се јавља код млађих генерација ликовних уметника школованих у југословенским центрима, академијама Београда, Загреба,

Љубљане, а испољава се у једном виду неоромантизма, радикалног реализма. Не бисмо могли рећи да је то фото-реализам, јер се у нас не изражава у том смислу и не поклапа се са настојањима израженим на Западу, па и у другим југословенским центрима где се користе фотографије у сликарском поступку и поред тога што се у Македонији дешавало нешто слично, али не са тим интензитетом који је карактеристичан за свет и Југославију — оно што се у Југославији назива „хепенинг“ или телесна уметност. Посебно, концептуална уметност није могла наћи тле у Македонији. Присутна су кретања која говоре да се још увек верује у фигуру, слику, скулптуру и само ликовно дело и кад се не прихвата крајња солуција елиминисања ликовног дела као физичка егзистенција и када се задржава само мисао.

Соња Абациева наглашава да је македонска ликовна у-

метност у апсолутном полету, што доказују високи домети и успеси графике, таписерије, скулптуре и других грана.

— У савременом македонском сликарству млађе генерације ликовних уметника има стваралачких снага иако ту ваља убројати и представнике средње генерације. Тешко би, међутим, могло да се каже шта млађе генерације до носе — као ново — јер је у сликарству увек присутно враћање унатраг, позајмљивање из других епока и средина итд. При томе, уочљиво је напуштање традиције, али и њено присуство у појединим делима, схваћено као духовна димензија. Македонски сликари све мање настоје да освајају традицијом, а све више теже ка — као што се то догађа у Југославији и свету — једном у универзалнијем изразу. То се исказује и тематском преокупацијом, окретношћу стварности и свакодневици, било да је у питању такоз-

ва „хипер-реализам“ или „радикални реализам“.

Одговарајући на питање о савременом тренутку македонске графике, Соња Абациева каже да у тој области егзистирају и врхунска остварења и она испод просека. Међутим иако то само по себи није позитиван поен, савремена графика, такорећи свакодневно омогућава значајне и бројне сусрете са новим и свежим обликовањима.

Говорећи о активностима Музеја савремене уметности у Скопљу, Абациева истиче да ова институција настоји да македонско стваралаштво представи свету и да оно што се збива у свету у тој области представи у Македонији. Што се тиче међурејубличке сарадње, она се интензивно развија јер имамо једни другима шта да покажемо. Изванредно сарађујемо са галеријама у Љубљани и Загребу, „Колегијумом артистичкумом“ у Сарајеву и, посебно, са Музејом савремене уметности у Београду
Оља АРБУЉЕВСКА